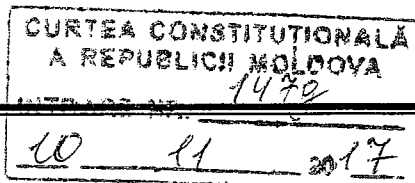

Consiliul Superior al Magistraturii
Judecătoria Chișinău
Sediul Buiucani
MD-2012, mun. Chișinău, str. M. Viteazul 2
tel. 022-29-50-92

Высший Совет Magistratury
Суд Кишинэу
Офис Буюкань
MD-2012, мун. Кишинэу, ул. М.Витязул 2
тел. 022-29-50-92

Judecător Petru Harmaniuc, bir.511

Dosar nr. 3-759/2017
07 noiembrie 2017

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. A. Lăpușneanu 28 MD - 2004

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a expediază copia încheierii, sesizarea, copia cererii de chemare în judecată și copia cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate împreună cu actele anexate, pe 49 file.

Judecător

Petru Harmaniuc

ÎNCHEIERE

06 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul

Petru Harmaniuc

Grefier

Andrei Mămăligă

examinând în ședință publică cererea formulată de către Cîrnaț Teodor cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi de Lege, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Cîrnaț Teodor împotriva Consiliului de Integritate al ANI cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea efectuării testării repetate –

a c o n s t a t a t :

La data de 25 octombrie 2017, Cîrnaț Teodor a depus în adresa sediului Buiucani al Judecătoriei Chișinău cererea de chemare în judecată împotriva Consiliului de Integritate al ANI cu privire la anularea hotărârii nr. 6 din 09 octombrie 2017 privind rezultatele testului comportamentului simulat (poligraf) și obligarea organizării testării repetate la un examinator poligraf independent relevând că, în vederea ocupării funcției de președinte al Autorității Naționale de Integritate a susținut proba scrisă și proba verbală, iar în raport cu testul comportamentului simulat (poligraf), a fost informat că nu l-a promovat și datorită acestui fapt nu poate ocupa funcția pretinsă, în acest sens de către pârât fiind dispusă publicarea unui anunț cu privire la demararea unui nou concurs, fără a-i fi acordată posibilitatea să fie testat repetat de către un examinator poligraf independent.

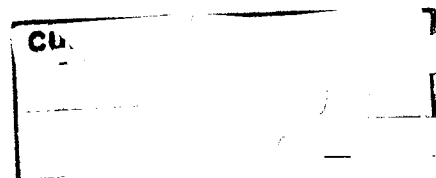
În ședință de judecată reclamantul Cîrnaț Teodor a pledat în vederea admiterii cererii și ridicării excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 lit. a), a¹) și a²) din Legea nr. 269 din 12 decembrie 2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf), precum și art. 11 alin. (10), (11) și (12) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate opinând că, aceste norme au fost puse la baza emiterii actului administrativ contestat și contravin art. 16, 39, 43 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Totodată a evidențiat că, odată ce în procesul judecării pricinii aceste norme de drept vor fi aplicate și abordate la verificarea controlului judecătoresc, iar controlul constituționalității este de competența Curții Constituționale, instanța urmează să formuleze o sesizare în adresa Curții Constituționale în ordinea stabilită de art. 12¹ din Codul de procedură civilă, cu suspendarea judecării pricinii.

Reprezentantul Autorității Naționale de Integritate în ședința de judecată nu s-a prezentat, însă instanța a constatat că examinarea cererii formulate de către reclamant nu-i încalcă nici un drept al pârâtului, motiv din care a dispus examinarea cererii în lipsa reprezentantului Autorității Naționale de Integritate.

Audiind reclamantul Cîrnaț Teodor în raport cu cererea formulată de către acesta cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și prevederile legale pertinente speței, instanța de judecată consideră necesar de a o admite, din considerentele arătate *infra*.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și pînă la adoptarea hotărârii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărârii pronunțate se suspendă.

În acest context instanța reiterează că, în pct. 82 și 83 ale Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016 Curtea Constituțională a relevat următoarele:

- Judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.
- Curtea reține că, verificarea constituționalității normelor contestate **constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.**

Din conținutul solicitării de ridicare a excepției de neconstituționalitate instanța reține că, aceasta vizează următoarele norme:

art. 4 lit. a), a¹) și a²) din Legea nr. 269 din 12 decembrie 2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) care prevăd că:

În cazurile prevăzute de prezenta lege, persoanele – cetățeni ai Republicii Moldova, cetățeni străini sau apatrizi – vor fi supuse testării dacă:

a) se angajează sau îndeplinesc serviciul în cadrul organelor Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție, Autorității Naționale de Integritate, Serviciului de Informații și Securitate și Serviciului Vamal;

a¹) participă la concursul pentru numirea în funcția de judecător sau de procuror;

a²) participă la concursul pentru numirea în funcția de președinte sau vicepreședinte al Autorității Naționale de Integritate;

art. 11 alin. (10), (11) și (12) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate care prevăd că:

(10) candidații care au promovat proba scrisă susțin un interviu în fața Consiliului de Integritate, în termen de 5 zile de la data la care a expirat termenul de soluționare a contestațiilor, după care sînt testați la detectorul comportamentului simulat (poligraf).

(11) Rezultatele concursului sînt validate de Consiliul de Integritate în termen de 15 zile de la efectuarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf).

(12) Câștigător va fi desemnat candidatul cu cel mai mare punctaj obținut ca urmare a probelor de concurs și care a susținut proba detectorului comportamentului simulat (poligraf).

Totodată instanța constată că, reclamantul consideră normele respective ca fiind contrare art. 16, 39, 43 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

În acest context instanța menționează că, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova, articolului 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

Astfel, sub aspectul verificării întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016 instanța reiterează că, normele vizate de către reclamantul Cîrnaț Teodor constituie obiect al controlului de constituționalitate.

De asemenea, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către reclamant, iar normele vizate nu au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.

Din aceste considerente și ținând cont de faptul că, normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea prezentei pricini civile, având în vedere că, judecătorul nu trebuie să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, instanța ajunge la concluzia de a admite cererea reclamantului Cîrnaț Teodor și de a ridica excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 lit. a), a¹) și a²) din Legea nr. 269 din 12 decembrie 2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf), precum și art. 11 alin. (10), (11) și (12) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate

În conformitate cu art. 12¹, art. 269-270 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată –

d i s p u n e :

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor:

- art. 4 lit. a), a¹) și a²) din Legea nr. 269 din 12 decembrie 2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) care prevăd că:

În cazurile prevăzute de prezenta lege, persoanele – cetățeni ai Republicii Moldova, cetățeni străini sau apatrizi – vor fi supuse testării dacă:

a) se angajează sau îndeplinesc serviciul în cadrul organelor Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție, Autorității Naționale de Integritate, Serviciului de Informații și Securitate și Serviciului Vamal;

a¹) participă la concursul pentru numirea în funcția de judecător sau de procuror;

a²) participă la concursul pentru numirea în funcția de președinte sau vicepreședinte al Autorității Naționale de Integritate;

- art. 11 alin. (10), (11) și (12) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate care prevăd că:

(10) candidații care au promovat proba scrisă susțin un interviu în fața Consiliului de Integritate, în termen de 5 zile de la data la care a expirat termenul de soluționare a contestațiilor, după care sînt testați la detectorul comportamentului simulat (poligraf).

(11) Rezultatele concursului sînt validate de Consiliul de Integritate în termen de 15 zile de la efectuarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf).

(12) Câștigător va fi desemnat candidatul cu cel mai mare punctaj obținut ca urmare a probelor de concurs și care a susținut proba detectorului comportamentului simulat (poligraf).

Procesul intentat la cererea de chemare în judecată depusă de către Cîrnaț Teodor împotriva Consiliului de Integritate al ANI cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea efectuării testării repetate, se suspendă.

Se remite Curții Constituționale prezenta Încheiere, Sesizarea, copia cererii de chemare în judecată și copia cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate împreună cu actele anexate de către reclamant, pentru a fi examinată conform competenței.

Încheierea nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs.

Președintele ședinței,

Judecător

Copia corespunde originalului,

Judecătorul

Petru Harmaniuc

Petru Harmaniuc

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. NumeCÂRNAȚ..... 2. PrenumeTEODOR...
3. Funcțiaprofesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova
4. Adresastr. Alexei Mateevici 60, Chișinău, MD-2009, Republica Moldova ...
5. Tel. 069162177 ...
6. Numele și prenumele reprezentantului:
7. Ocupația reprezentantului:
8. Adresa reprezentantului:
9. Tel.:
10. Fax. .
11.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12.

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității asupra **art. 4 lit. a) a1) a2) a Legii nr. 269 din 12.12.2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf)**, în partea: „În cazurile prevăzute de prezenta lege, persoanele – cetățeni ai Republicii Moldova, cetățeni străini sau apatrizi – vor fi supuse testării dacă: a) se angajează sau îndeplinesc serviciul în cadrul organelor Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție, Autorității Naționale de Integritate, Serviciului de Informații și Securitate și Serviciului Vamal; a1) participă la concursul pentru numirea în funcția de judecător sau de procuror; a2) participă la concursul pentru numirea în funcția de președinte sau vicepreședinte al Autorității Naționale de Integritate” și a **art. 11, alin. (10), (11), (12) din Legea nr.132, testarea la detectorul comportamentului simulat**: „(10) Candidații care au promovat proba scrisă susțin un interviu în fața Consiliului de Integritate, în termen de 5 zile de la data la care a expirat termenul de soluționare a contestațiilor, după care sînt testați la detectorul comportamentului simulat (poligraf). (11) Rezultatele concursului sînt validate de Consiliul de Integritate în termen de 15 zile de la efectuarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf). (12) Câștigător va fi desemnat candidatul cu cel mai mare punctaj obținut ca urmare a probelor de concurs și care a susținut proba detectorului comportamentului simulat (poligraf)” sub aspectul corespunderii dispozițiilor constituționale prevăzute la art. art. 1 alin. (3), 16, 21, 26, 28, 39 din Constituția RM.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.

1. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani se află litigiul Cârnaț c. Consiliul de Integritate al ANI privind restricția contestării rezultatului testării la poligraf obținut la concursul pentru suplinirea funcției de Președinte al ANI.

2. La data de 25.10.2017, reclamantul Teodor Cârnaț, a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului de Integritate al ANI din RM privind anularea Hotărârii CI din 09.10.2017, restabilirea dreptului încălcat prin admiterea repetată la proba testării la poligraf.

3. Prin prezenta cerere, reclamantul se prevalează de dreptul său de a ridica excepția de neconstituționalitate.

4. Așadar, odată cu anunțarea și declanșarea de către Consiliul Național de Integritate a procedurii de concurs pentru funcția de președinte al Agenției Naționale de Integritate, reclamantul, având o experiență profesională bogată a depus cerere de participare la concurs, însoțită de actele necesare, în modul și condițiile prevăzute de Legea cu privire la ANI nr. 132 din 17 iunie 2016 și Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a concursului pentru suplinirea funcțiilor de președinte și vicepreședinte ai ANI, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Integritate din 20 februarie 2017.

5. Dosarul reclamantului a trecut condițiile de admisibilitate. Respectiv, a fost supus probei scrise și ulterior probei verbale – interviul, așa cum prevede legea și Regulamentul mai sus-menționat. Aceste două probe reclamantul le-a promovat.

6. Potrivit **art. 11 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate din 17 iunie 2016**: „(10) Candidații care au promovat proba scrisă sustin un interviu în fața Consiliului de Integritate, în termen de 5 zile de la data la care a expirat termenul de soluționare a contestațiilor, după care sînt testați la detectorul comportamentului simulat (poligraf). Corespunzător, ca o a treia etapă a concursului, reclamantul a fost supus și testului la poligraf la data de 06.10.2017 în sediul Centrului Național Anticorupție al RM, la expertul poligraf angajat în cadrul aceluiași Centru. Fiind angajatul CNA, acest expert poligraf era în conflict de interese față de candidații la funcția de președinte al ANI, fiindcă potrivit Legii nr. 132 este subiect al depunerii declarației de avere și interese personale, și astfel nu era unul independent.

7. La data de 09 octombrie 2017, Consiliul de Integritate al ANI a adoptat **Hotărârea cu privire la rezultatele testului comportamentului simulat (poligraf)**, prin care a decis:

„1. Se ia act de rezultate testului comportamentului simulat a candidaților la funcția de președinte al Autorității Naționale de Integritate Teodor Cârnaț și Victor Strătilă.

2. Candidații înscrși în concurs, care au promovat proba scrisă și interviul, Teodor Cârnaț și Victor Strătilă, nu sunt incluși în procedura de validare a concursului pe motivul nesusținerii testului comportamentului simulat (poligraf).

3. De anunțat un nou concurs pentru suplinirea funcției de președinte al Autorității Naționale de Integritate.”

8. Reclamantul consideră Hotărârea Consiliului de Integritate din 09 octombrie 2017 privind rezultatele testului comportamentului simulat (poligraf) drept una ilegală și abuzivă, adoptată cu încălcarea normelor de procedură.

9. Potrivit **art. 23 din Legea privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) nr. 269 din 12 decembrie 2008**: „(1) *Persoana testată are dreptul: ...*

i) să solicite efectuarea testării repetate de către același specialist poligrafolog sau de un altul în cazul dezacordului cu rezultatele testării ...

10. În speță, reclamantul consideră că nu i s-a oferit dreptul de a contesta raportul expertului poligraf, așa cum a fost oferit dreptul la contestare în cadrul celorlalte două probe (proba scrisă și interviul) și așa cum prevede Legea nr.269. Mai mult, Hotărârea Consiliului de Integritate este una nemotivată și neîntemeiată, luată în mod arbitrar și lipsită de o argumentare a celor decise. De asemenea, raportul poligraf nu este unul veridic.

11. Astfel, prin Hotărârea Consiliului de Integritate se demonstrează că, în mod abuziv și fraudulos, au fost adoptate rezultate care afectează **viața privată**, încalcă **demnitatea umană** și știrbește autoritatea și credibilitatea în fața societății a persoanei testate, cauzându-i enorme prejudicii de ordin moral și social.

12. Consecutiv, potrivit **art. 22 din Legea nr. 269/ 2008**: „(1) Poligrafologul este obligat: ...

j) să menționeze expres că rezultatele testării sînt prezumtive, au pentru angajator o semnificație de orientare și că nu pot constitui probe în cadrul vreunei proceduri.”

13. Așadar, legea menționată nu prevede că această probă este una eliminatorie. Adicional, în cazul în care persoana refuză efectuarea testării, art. 15 alin. (2) din aceeași lege stipulează că acest refuz nu poate servi unicul temei pentru neadmiterea la exercitarea atribuțiilor de serviciu și nu poate avea drept urmare lezarea drepturilor și intereselor lor legitime. În speță însă, presupusa “picare” a reclamantului la testul comportamentului simulat a servit drept temei de neadmitere a candidaturii sale la funcția de Președinte a ANI.

14. Prevederile Legii nr. 132 nu corespund unei consecutivități reale și corecte, odată ce anume proba poligrafului este lăsată la finalul trecerii probei scrise și verbale. Or, dacă era poligraful o probă eliminatorie, aceasta ar fi fost pusă drept prima etapă în desfășurarea concursului, dar nu ultima. Cu atât mai mult, la prima etapă a fost discutată admisibilitatea dosarelor, printre care și **avizul de la Serviciul de Informație și Securitate** al RM, unde la fel se reflectă aspectele integrității persoanei candidate.

15. Ținând cont de faptul că poligraful dă rezultate probabile și nu precise, această presupunere se face în baza unor factori mai mult **psihologici** și de **interpretare**. Studiile mondiale de mult au arătat că poligraful nu este de încredere, în special pentru încadrarea în câmpul muncii. Odată ce dovezile poligrafice nu sunt admisibile în instanțele de judecată, autoritățile publice care prevăd în regulamentele lor proba poligrafului pun în pericol reputațiile și carierele profesioniștilor.

16. La data de 12 octombrie 2017 reclamantul s-a adresat cu cerere prealabilă către Consiliul de Integritate al ANI, prin care a solicitat: „*Anularea hotărârii Consiliul de Integritate din 9 octombrie 2017, Informarea Parlamentului Republicii Moldova cu privire la neconcordanțele dintre prevederile din Legea nr. 132/2016, Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a concursului pentru suplinirea funcțiilor de președinte și vicepreședinte ai Autorității Naționale de Integritate, Legea nr. 269 din 12.12.2008 și ca fiind neconstituționale; și Organizarea testării repetate la un examiner poligraf independent.*”

17. În cadrul ședinței din 23 octombrie 2017 membrii Consiliului de Integritate au menținut Hotărârea din 09.10.2017 care a constatat că nesusținerea de către candidații Cârnaț T. și Strătilă V. a probei de poligraf este motiv pentru care nu au fost incluși în procedura de validare pentru funcția de președinte a ANI. Art. 11 al Legii 132 din 17.06.2016 și pct. 62 al Regulamentului privind modul de organizare și desfășurare a concursului pentru suplinirea funcțiilor de președinte și vicepreședinte ai Autorității Naționale de Integritate arată că: „Câștigător va fi desemnat candidatul cu cel mai mare punctaj obținut ca urmare a probelor de concurs și care a susținut proba detectorului comportamentului simulat (poligraf)”... doar candidații care au

susținut proba la poligraf sunt incluși în procedura de validare a concursului pentru funcția respectivă.” Astfel, a fost adoptată Hotărârea privind respingerea cererilor de testare repetată depuse de către cei doi ex-candidați la funcția de președinte al ANI.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14.

1. În temeiul **art. 4 din Legea privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) nr. 269 din 12 decembrie 2008** persoanele supuse testării sunt: „persoanele – cetățeni ai Republicii Moldova, cetățeni străini sau apatrizi – vor fi supuse testării dacă: a) se angajează sau îndeplinesc serviciul în cadrul organelor Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție, **Autorității Naționale de Integritate**, Serviciului de Informații și Securitate și Serviciului Vamal; a1) participă la concursul pentru numirea în funcția de judecător sau de procuror; a2) participă la concursul pentru numirea în funcția de **președinte sau vicepreședinte al Autorității Naționale de Integritate**.”
2. Pe de altă parte **art. 7 din Legea nr. 269/2008** stipulează care sunt subiecții la testarea obligatorie: „Se supun testării obligatorii persoanele care participă la concursul pentru numirea în funcția de judecător sau de procuror, persoanele care se angajează sau care îndeplinesc serviciul în cadrul organelor Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție, Serviciului de Informații și Securitate și Serviciului Vamal.” Prin urmare, persoanele care se angajează sau care îndeplinesc serviciul în cadrul Autorității Naționale de Integritate nu sunt incluse în această listă, deci **testarea este benevolă**.
3. Pe când, **art. 11 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr.132 din 17 iunie 2016**: (12) *Câștigător va fi desemnat candidatul cu cel mai mare punctaj obținut ca urmare a probelor de concurs și care a susținut proba detectorului comportamentului simulat (poligraf).* Demonstrând caracterul obligatoriu și eliminatoriu al testării la poligraf.
4. Mai mult, Declarația privind acordul susținerii testului la detectorul comportamentului simulat pe care o semnează candidatul la funcția de Președinte al ANI și care face parte din dosarul candidatului enunță următoarele: „Subsemnatul _____, declar că, îmi exprim acordul pentru susținerea testului de poligraf ca parte a concursului, sunt de acord ca **informația prelevată să fie stocată, prelucrată și utilizată în termenii și condițiile enunțate.**” Prin urmare, prin astfel de exprimări ambigue, imprevizibile și neclare (ce înseamnă „informație prelevată”, deoarece aceasta în lege nu este scrisă; cum se stochează, prelucrează și utilizată informația, potrivit cărei legi) se încalcă grav prevederile art. 28 din Constituția RM, și anume dreptul la viața privată.
5. Respectiv, considerăm că prevederile sus-menționate încalcă **dreptul la viață privată și dreptul de acces la o funcție publică** fiind contrară următoarelor prevederi ale Constituției:
Art. 1: „(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care **demnitatea omului**, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate”.
Art. 16 „Toți cetățenii Republicii Moldova sînt **egali** în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”
Art. 21 „Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”
Art. 26: „(1) Dreptul la apărare este garantat. (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.”
Art. 28: „Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și **privată**.”
Art. 39 „Oricărui cetățean i se asigură, potrivit legii, **accesul la o funcție publică**.”

Art. 54: „(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24. (4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

6. Pornind de la faptul că testarea la poligraf este un mijloc de evaluare a **veridicității informațiilor comunicate de persoana testată** prevăzut de art. 2, alin. (1) din Legea nr. 269 din 12.12.2008, totuși, urmare a testării, expertul poligraf **nu poate evalua veridicitatea** informațiilor comunicate de către persoana testată. În cazul în care informațiile oferite de către persoana testată **nu pot fi verificate pe alte căi**, concluziile privind veridicitatea sau neveridicitatea acestora sunt imposibile. Expertul poligraf, urmare a testării, nu verifică veridicitatea informațiilor, ci analizează și interpretează reacțiile psiho-fiziologice ale persoanei testate la întrebările relevante, drept urmare, în cel mai bun caz, fiind posibile concluzii probabilistice privind simularea comportamentului de către subiectul testat. În felul acesta, pentru angajarea în funcție publică testarea la poligraf este nejustificată și neconstituțională.
7. În aceeași ordine de idei, consecințele aplicării acestei testări se reflectă atât asupra numirii sau nenumirii în funcție publică, dar dacă nu a fost susținută testarea, atunci consecințele pentru candidatul la funcția publică sunt incomensurabil de dure și se reflectă asupra încălcării drepturilor fundamentale ale omului. Considerăm că lipsa contestării, a posibilității de a ataca rezultatele testării, impuse de art. 11 din Legea nr. 132, cât și nesusținerea testului constituie pe de o parte o îngrădire generală a dreptului de acces la o funcție publică neprevăzută de art. 54 din Constituție, iar pe de altă parte, o discriminare în raport cu persoanele care au fost promovate în funcții publice, fără a trece vreo testare la poligraf (deși Legea nr. 269 îi obliga) – încălcări care conduc la restrângerea dreptului de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.
8. Un candidat la o funcție publică care se confruntă cu o cerință de a fi supus unui test poligrafic trebuie să ia o decizie, fie să se supună testului, fie să refuze. Aceasta este o alegere dificilă, pentru că alegerea poate fi, oricum, o dovadă în detrimentul candidatului. Acesta poate să se supună testării și dacă eșuează în susținerea acestuia atunci el va fi descalificat ori candidatul poate, în lumina criticilor puternice aduse împotriva probelor poligrafice și a lipsei de fiabilitate a acestora, să refuze testul, iar consecințele iarăși duc la descalificare. Totuși, potrivit ar fi cazul dacă candidatul care refuză să facă testul, se poate rezulta o deducție negativă din acest refuz și, dacă există alte dovezi care confirmă abaterile candidatului, atunci ar putea fi folosite împotriva lui.
9. Or, art. 43 „**Dreptul la muncă și la protecția muncii**” din Constituție stipulează că orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului. Libertatea alegerii locului de muncă presupune pregătirea și calificarea corespunzătoare în vederea exercitării acesteia, libertate care este condiționată de anumite criterii legale, justificate din punct de vedere constituțional, precum: starea de sănătate, aptitudini, experiență ș.a. Această libertate presupune că angajatorul are obligația să nu admită discriminări în procesul angajării persoanelor. Prin urmare, odată ce o persoană demonstrează dorință în a administra și a accede la o funcție publică, statul trebuie să îi ofere această șansă fără a

- îngrădi în vreun fel acest drept, respectându-se principiile meritocrației și a profesionalismului.
10. În aceste condiții libertatea alegerii locului de muncă este incompatibilă cu stabilirea **condițiilor excesive și nejustificate** în care se poate accede la o funcție publică. Natura și finalitatea interdicțiilor impuse pentru accederea la o funcție nu trebuie să conducă la îngrădirea dreptului la administrare. Dispozițiile legale criticate, prin impunerea interdicției unei persoane de a ocupa o funcție publică pentru motive că nu a susținut proba testării la poligraf, constituie o încălcare flagrantă a dreptului de a accede la funcție publică.
 11. Pe de altă parte, instituirea prin lege a unor condiții precum: starea de sănătate, competențe, experiență, reputație ireproșabilă, cazier juridic ș.a. pentru ocuparea anumitor funcții publice nu reprezintă o încălcare a dreptului de a accede la funcție publică, însă instituirea unei condiții de natura celei prevăzute de **art. 11, alin. (10) din Legea nr.132, testarea la detectorul comportamentului simulat**, precum și lipsa în legea dată a oricărui remediu de a contesta rezultatele testării la poligraf sunt contrare art. 39 alin. (2) din Constituție. Totodată, această normă juridică este una imprevizibilă și neclară. În astfel de condiții, se impune luarea măsurilor necesare pentru respectarea prevederilor constituționale referitoare la dreptul de a accede la o funcție publică.
 12. Prin urmare, textul general al articolului 4 alin. a), a1), a2) din Legea nr. 269/2008 nu satisface condiția existenței unor **temeiuri rezonabile și obiective** în ceea ce privește motivele pentru inițierea procedurii de testare la poligraf. Astfel, excluderea din concurs a candidaților care nu susțin testul la poligraf poate fi contestată de candidat doar în instanța de contencios administrativ. Protecția reală a candidatului parte vătămată începe abia după ce acesta a fost exclus din cursa ocupării unei anumite funcții publice în primă instanță, astfel încât prezumția nevinovăției este neglijată, încălcând art. 21 al Constituției RM. Cu alte cuvinte, **dezvăluirea informațiilor sau a rezultatelor testării care sunt inexacte** pot afecta principiul prezumției nevinovăției, dar și principiile exactității datelor cu caracter personal statuate de art. 4 alin (1) lit. d) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal.
 13. Mai mult decât atât, atunci când candidatul la o funcție publică prezintă dosarul pentru concurs, sunt semnate mai multe declarații pe propria răspundere privind diferite aspecte ce țin de informațiile prezentate în dosar și ce țin de verificarea corespunderii anumitor criterii înaintate pentru funcțiile date. Iar Legea nr. 269 la art.19 prevede că „(4) Candidatul care a promovat concursul pentru suplinirea funcțiilor de inspector de integritate urmează să fie angajat în funcție numai după: a) prezentarea unei declarații de integritate pe propria răspundere, conform modelului prevăzut în anexa la prezenta lege; b) testarea la detectorul comportamentului simulat (poligraf) în conformitate cu prevederile Legii nr. 269-XVI din 12 decembrie 2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf). (5) În cazul în care candidatul nu susține testul la detectorul comportamentului simulat (poligraf) sau nu prezintă declarația de integritate, acesta nu va fi numit în funcția de inspector de integritate.” Astfel, nu este clar de ce este nevoie de prezentarea declarației de integritate și apoi și testarea. Scopul testării la poligraf din nou nu este argumentat din punct de vedere juridic și necesar într-o societate democratică.
 14. La fel, se constată că scopul declarat este incompatibil cu prevederile art. 4 alin. (1) lit. b) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, potrivit căruia „*datele cu caracter personal care fac obiectul prelucrării trebuie să fie colectate în scopuri determinate,*

explicite și legitime, iar ulterior să nu fie prelucrate într-un mod incompatibil cu aceste scopuri.”

15. Menționăm că textul Legii nr. 132/2016 nu conține nici o referință la noțiunile de „apărare”, „contestare”, sau „asistență juridică pentru subiectul testat la poligraf” sau alte noțiuni având acest sens. Legea este foarte evazivă în secțiunea care se referă la drepturile subiectului testat parte vătămată, astfel încalcând art. 26 din Constituția RM.
16. În același context, persoanei testate la poligraf nu i se permite de fapt efectuarea unei evaluări eficiente a probelor și materialelor, cum ar fi documentele scrise și înregistrările video, deoarece dreptul asupra acestor materiale le deține exclusiv inițiatorul testării. Mai mult, această lipsire de posibilitatea de a evalua eficient probele din cauza unor reguli de confidențialitate este susceptibilă să încalce dreptul subiectului la un remediu efectiv. Acest lucru apare din cauza faptului că subiectul nu are acces efectiv la probele principale și, în plus, Legea nr. 132/2016 nu acordă Consiliului de Integritate nici o putere discreționară de decizie, dat fiind faptul că, candidatul care nu a susținut testarea la poligraf nu este promovat în concurs.
17. Menționăm că prevederile contestate vin în contradicție cu articolul 28 din Constituție, potrivit căruia: „Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.” Iar viața privată se formează din viața privată familială și viața privată socială. Nici o rațiune nu permite excluderea activității profesionale din sfera noțiunii de „viață privată” (a se vedea hotărârile Niemietz v. Germania, § 29; Halford v. Regatul Unit, §§ 42-46, HCC Nr.7 din 16.04.2015, § 119).
18. În jurisprudența sa, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a menționat că, deși dreptul la respectarea și ocrotirea vieții intime, familiale și private nu comportă un caracter absolut, orice imixtiune trebuie să fie prevăzută de lege, să corespundă normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, să fie proporțională cu situația care a determinat-o și să nu atingă existența dreptului în sine. Această prevedere vizează și calitatea legii în cauză, care trebuie să fie **accesibilă persoanei și previzibilă** (a se vedea Rotaru v. România, § 52, HCC Nr.7 din 16.04.2015, § 129).
19. Articolul 28 din Legea nr. 269/2008 explică modul de păstrare a materialelor testării:
„(1) Materialele testării urmează a fi păstrate în mod obligatoriu timp de 3 ani dacă inițiatorul testării nu stabilește un termen de păstrare mai mare. (2) Materialele testării se păstrează la inițiatorul testării și/sau, cu permisiunea acestuia, la poligrafolog. (3) Condițiile de păstrare a materialelor testării și de folosire a lor ulterioară trebuie să excludă posibilitatea pierderii, denaturării sau accesului neautorizat la ele.” În speță, reclamantul nu s-a bucurat de un minim grad de protecție, garanții care să permită o protecție eficientă împotriva riscurilor de abuz, precum și față de orice accesare și utilizare ilicită a datelor cu caracter personal. Articolul dat permite punerea în aplicare a măsurilor secrete și, în consecință, ingerința în viața privată a unei persoane, fără supravegherea judecătorească, adică neautorizată de către un judecător sau autoritate care oferă cele mai largi garanții de independență și imparțialitate, așa cum ar trebui să fie într-un stat de drept (a se vedea cauza Klass și alții v. Germania, § 55, HCC Nr.7 din 16.04.2015, § 125).
20. Consecutiv, datele ce fac obiectul reglementării legii contestate sunt susceptibile să conducă la concluzii foarte precise privind viața privată a persoanelor ale căror date au fost colectate, concluzii ce pot viza obiceiurile din viața cotidiană, relațiile de familie, locurile de ședere permanentă sau temporară, deplasările zilnice sau alte deplasări, activitățile desfășurate, relațiile sociale ale acestor persoane și mediile sociale frecventate

de ele. Împrejurarea că păstrarea datelor și utilizarea lor ulterioară sunt efectuate fără ca subiectul înregistrat să fie informat cu privire la aceasta este susceptibilă să imprime în conștiința persoanelor vizate sentimentul că viața lor privată face obiectul unei **supravegheri constante**. (a se vedea HCC Nr.7 din 16.04.2015, § 147)

21. Ulterior, analizând dacă a fost stabilit un echilibru echitabil între interesele generale ale comunității - în menținerea unui sistem confidențial al materialelor testării la poligraf - și interesele individului - în accesul la informații cu privire la viața sa privată, subliniem că persoanele precum reclamantul au un „interes profesional” în primirea informațiilor necesare pentru a-și putea restabili eventual reputația știrbită. Cu toate acestea, în ceea ce privește interesul general, o autoritate independentă ar trebui să decidă în cele din urmă dacă trebuie să se acorde accesul la materialele testării subiectului testat. Odată ce o astfel de procedură nu este stipulată în Legea nr. 269/2008, aceasta reprezintă o încălcare a articolului 28 din Constituție.
22. Astfel, reclamantul conchide că **atât stocarea și eliberarea informației privind testarea la poligraf, cât și refuzul de a-i permite posibilitatea de a contesta, încalcă dreptul la respectarea vieții private precum garantat de art. 28 din Constituția RM, și art. 8, para. 1 din CEDO.**
23. Privitor la **art. 16 din Constituție asupra principiului egalității** tuturor cetățenilor în fața legii și a autorităților publice menționăm că, accederea la o funcție publică se face potrivit art. 29 alin. (1) din Legea nr. 158 din 04.07.2008 printr-un concurs care are la bază principiile competiției deschise, transparenței, **competenței și meritelor profesionale**, precum și principiul **egalității accesului la funcțiile publice pentru fiecare cetățean**. Așadar, recrutarea și selectarea funcționarilor publici și a demnitarilor trebuie să se facă exclusiv pe criteriul competenței, profesionalismului, reflectându-se în eficiență și eficacitate. Prin sistemul concursului se asigură evaluarea corectă a capacității candidaților și garantarea independenței autorității publice care are sarcina de a selecta pe aceștia. Mai mult decât atât, statul are obligația de a reglementa condiții obiective și nediscriminatorii în vederea garantării accesului la un loc de muncă. Or, prevederea legală criticată constituie premisele ocupării funcției publice în baza unor **criterii subiective și date nesigure, și anume cea a poligrafului** (o singură persoană, cea a expertului poligraf, decide cine merită sau nu merită să acceadă la o funcție publică sau de demnitate publică, anulând rezultatele adoptate de organele colegiale la probele anterioare; expertul poligraf nu este unul independent, ci angajat al Centrului Național Anticorupție; neavând experiență îndelungată în domeniu).
24. În speță, persoanele vizate de norma juridică criticată pot fi profesioniști, având o experiență bogată în domeniul cerut și cunoștințe suficient de bogate pentru a le permite să ocupe o funcție publică sau de demnitate publică, dar nu pot participa la concursurile menționate, din motiv că nu au susținut proba testării la poligraf.
25. Așadar, condiția impusă de art.11 din Legea nr. 132 contravine principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice prevăzut de Constituție. Egalitatea accesului la funcțiile publice și de demnitate publică permite tuturor cetățenilor care îndeplinesc condițiile legale să se bucure de un tratament egal, garantată de Constituție. În acest sens, principiul accesului egal la funcțiile publice trebuie înțeles drept o egalitate de tratament a titularilor funcțiilor publice, din partea legiuitorului, dar și o egalitate de șanse acordate în vederea ocupării acestora.

26. Față de cele menționate mai sus apreciem că, cerința potrivit căreia *candidații la funcția de președinte și vicepreședinte la ANI care au promovat proba scrisă și verbală și care au susținut proba la poligraf pot fi validați în concurs*, constituie o condiție care încalcă principiul egalității de șanse și de tratament a cetățenilor în fața legii și implicit principiul accesului egal la funcțiile publice. Or, **proba la poligraf nu este un criteriu obiectiv și rezonabil și nu este în acord cu principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice.**
27. Referitor la încălcarea **art. 54 din Constituție privind restrângerea exercițiului unor drepturi și al unor libertăți** ținem să menționăm că, dreptul de a avea acces la funcție publică nu este absolut, dar apreciem că limitarea acestui drept poate fi admisă în măsura în care urmărește un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.
28. Restrângerea drepturilor trebuie să fie adecvată și necesară pentru realizarea obiectivului său. Ea nu poate să impună poveri excesive asupra persoanei și în consecință trebuie să fie proporțională în efectul său asupra acesteia. Prin urmare, măsura restrictivă de a nu mai participa în concurs pe motiv că nu a fost susținută proba poligrafului este una arbitrară și abuzivă și nu respectă condiția de proporționalitate, întrucât scopul pentru care a fost dispusă este generic și nu indică un anumit drept fundamental ca scop legitim. În speță, restrângerea dreptului de a ocupa o funcție publică pe motiv că nu s-a susținut proba poligrafului constituie o condiție care nu asigură un just echilibru între interesul individual și interesul general.
29. Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al RM susține într-un *Aviz către Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a Parlamentului RM*: „Rezultatele obținute în urma testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) sunt inexacte și nu pot fi percepute ca probe indubitabile sau ca decizie finală în privința persoanei care a fost supusă testării. Din același motiv, poligraful nu este inclus ca materie probatorie nici în Codul de procedură penală, ținând cont de faptul că adesea, rezultatele sunt contradictorii, fapt care poate prejudicia drepturile fundamentale ale persoanei.” (Anexa)
30. Legea nr. 269 nu conține nici o prevedere care să argumenteze legal necesitatea ingerinței în viața privată a persoanelor prin metoda dezvăluirii informațiilor obținute în urma testării la poligraf a angajaților sau a persoanelor care vor candida la funcții în organele statului, ceea ce demonstrează un teren substanțial neechitabil și ilegal.
31. Legea nu este clară nici față de interesul major al societății față de rezultatele testării la poligraf a persoanei catalogată ca „factor de risc”, și care nu va fi angajată în cadrul autorităților enumerate în art. 4 al Legii nr. 269, precum și nu sunt evaluate posibilele consecințe negative, cum ar fi imposibilitatea angajării subiectului în cadrul unei alte entități de drept public sau privat. Art. 27 alin. (2) din Legea nr. 269 prevede: „Rezultatele testării care demonstrează caracterul neautentic al informației comunicată de persoanele testate de sub incidența art.7 și art.12: a) nu constituie dovadă a caracterului neautentic al informației comunicate; b) nu constituie unicul temei pentru suspendarea executării obligațiilor de serviciu ale persoanei testate; c) pot constitui temei pentru efectuarea unor măsuri suplimentare de verificare a persoanei.”

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15.

În baza argumentelor expuse, solicităm Înaltei Curți constatarea neconstituționalității prevederilor art. 4 lit. a), a1), a2) a Legii nr. 269 din 12.12.2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) și art. 11, alin. (10), (11), (12) din Legea nr.132, testarea la detectorul comportamentului simulat.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17.

1. Încheierea Judecătoriei sector Buiucani;
2. Hotărârea Consiliului de Integritate cu privire la rezultatele testului comportamentului simulat (poligraf), nr.6 din 09 octombrie 2017;
3. Hotărârea cu privire la solicitările de repetare a procedurii de testare la detectorul comportamentului simulat în cadrul concursului pentru suplinirea funcției de președinte al Autorității Naționale de Integritate nr. 7 din 23 octombrie 2017;
4. Răspunsul Centrului Național Anticorupție la demersul reclamantului;
5. Dispozitivul Hotărârii Colegiului Curții Supreme de Justiție cu privire la anularea pct. 4 din hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-54/17 din 02 iunie 2017 „Cu privire la înscrierea candidaților la funcția de procuror în Registrul candidaților la funcția de procuror în procuratura teritorială și transmiterea dosarelor candidaților în Colegiul pentru selecția și 2 cariera procurorilor”;
6. Avizul Centrului Național Pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al RM;
7. Interviu eliberat pentru ziarul Timpul din 04.02.2013 de expertul poligraf S. Banari;
8. Ziarul Național, autor M. Rață: Poligraful de (re) formă.

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA**18.**

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: or. Chișinău, Republica Moldova

Data: 06.11.2017

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Igor Cior', written in a cursive style.

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)